

3. Касьянова В. О. Амортизація основних засобів: методи нарахування та організація обліку / Касьянова В. О. // Економічний вісник Донбасу. – 2013. – № 2. – С. 117-122. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvd_2013_2_21.
4. НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10#n18>
5. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі [Електронний ресурс]: затв. Наказом Мін-ва фінансів України від 31.12.2013 р. № 1203 – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14>

Яцишин С. Р.,

к.е.н, доцент, кафедра обліку в державному
секторі економіки та сфері послуг,

Хаблюк О. А.,

к.е.н, доцент кафедра аудиту, ревізії та аналізу
Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль, Україна

РАДА З МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ: ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ І СТРУКТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ

Міжнародні стандарти обліку та звітності мають уже понад 40-річну історію. Початок їх розробки припадає на 1973 рік, коли було створено Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (інша назва – Комітет з Міжнародних бухгалтерських стандартів (International Accounting Standard Committee – IASC)). Комітет був створений 29 червня 1973 р. професійними бухгалтерськими організаціями ряду країн як незалежний орган. Угода була підписана професійними організаціями Австралії, Великобританії, Ірландії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Мексики, США, Франції та Японії. Керує діяльністю комітету Правління спільно з постійним секретаріатом. Штаб-квартира КМСБО розташована в Лондоні.

З 1981 року КМСБО (IASC) повністю автономний у впровадженні міжнародних стандартів обліку та звітності, а також і в питаннях обговорення документів, що стосуються міжнародного обліку.

У 1989 році була створена Міжнародна організація Комісій з цінних паперів (IOSCO), яка з 1993 року почала впроваджувати проект з просування МСБО на світових фондових біржах з метою забезпечення підприємств можливістю залучення капіталу на багатьох біржах одночасно.

У 1997 році створюється Постійний комітет з інтерпретацій МСФЗ (ПКІ), який відповідав за вузькоспеціальні питання застосування МСБО.

Робота над основними стандартами МСБО була закінчена в 1998 році, але вже в 2000 році Комісія з Цінних паперів і бірж США (SEC) проводить аналіз основних стандартів і публікує його огляд. Цей аналіз дав початок процесу конвергенції Загальноприйнятих Принципів Бухгалтерського Обліку США (US GAAP) з Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

З 1973 року до 2000 року був розроблений і набрав чинності 41 Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО – IAS International Accounting Standard). Крім того, IASC видавав тлумачення (Інтерпретації) МСБО – вони затверджувалися Комітетом з

інтерпретацій (Standard Interpretation Committee – SIC). З 1999 по 2002 рік було видано 33 інтерпретації (тлумачення).

У 2000 році Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку перейменовано на Раду з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО – International Accounting Standard Board (IASB)). У зв'язку з новими умовами РМСБО приймає новий Статут своєї діяльності. Найважливішим нововведенням стала зміна цілей Ради, які почали включати розробку єдиної системи високоякісних стандартів і гармонізацію облікових систем різних країн світу. Нові цілі РМСБО більшою мірою орієнтовані на забезпечення практичного застосування МСБО і їх конвергенцію з національними системами обліку. Станом на кінець 2000 року до складу РМСБО входили всі професійні бухгалтерські організації (більше 140), які є членами Міжнародної федерації бухгалтерів (МФБ).

2001 рік у США започаткував корпоративні крахи. Почалося активне обговорення перспектив «конвергенції» US GAAP і МСБО. Проведено засідання РМСБО в штаб-квартирі Ради зі стандартів бухгалтерського обліку США.

У квітні того ж 2001 року Рада з МСБО стає Радою з МСФЗ.

Рада з Міжнародних стандартів фінансової звітності (РМСФЗ) – це незалежна група, що складається з експертів з різних країн, з відповідним рівнем практичного сучасного досвіду у розробці бухгалтерських стандартів, підготовці, аудиті та використанні фінансової звітності, та навчанні бухгалтерського обліку. Відповідно до заяви про Місії МСФЗ, перед РМСФЗ поставлені такі основні цілі та завдання:

1) формулювати і видавати в інтересах суспільства єдиний комплект високоякісних, зрозумілих і практично реалізованих всесвітніх стандартів фінансової звітності, які необхідно дотримуватися при наданні фінансових звітів;

2) сприяти ухваленню й дотриманню стандартів у всьому світі;

3) співпрацювати з національними органами, що відповідають за розробку і впровадження стандартів фінансової звітності для забезпечення максимального зближення стандартів фінансової звітності в усьому світі.

З 2001 року починається розробка стандартів, які називаються Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ – IFRS International Financial Reporting Standard). Головним вектором Ради з міжнародних стандартів стала стандартизація не обліку, а фінансової звітності. Тому починаючи з 2003 року РМСФЗ видає лише МСФЗ.

У 2003 році було затверджено перший МСФЗ 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності». Всі впроваджені МСБО, які не були замінені на МСФЗ, зберігають свою чинність. В широкому розумінні до поняття МСФЗ включаються як власне стандарти з назвою МСФЗ, так і раніше затверджені МСБО.

Зазнала змін і структура РМСФЗ. Керуючим органом Ради є інститут опікунів МСФЗ. Опікуни (або довірені керуючі – 19 членів) призначають членів РМСФЗ, членів постійного Комітету з інтерпретацій (ПКІ (SIC), після 2001 року – КІМСФЗ (IFRIC)) і Консультативної ради за стандартами (КРС – SAC). Опікуни також контролюють ефективність роботи РМСФЗ, вишуковують фінансування, затверджують бюджет Ради і вносять зміни до статуту.

Рада з Міжнародних стандартів фінансової звітності – це основний орган в структурі МСФЗ, який несе відповідальність за прийняття міжнародних стандартів.

До складу Ради входять особи, що готують і використовують фінансову звітність, аудиторів та науковців, всього 14 членів, 12 з яких працюють на постійній основі. Члени РМСФЗ призначаються опікунами на термін від 3 до 5 років. Кілька членів Ради безпосередньо відповідають за координацію роботи з органами, що встановлюють національні стандарти фінансової звітності.

Повсякденна робота Ради здійснюється за участю різноманітного технічного і адміністративного персоналу. РМСФЗ займається підготовкою і виданням МСФЗ, Проектів положень (стандартів), встановленням порядку розгляду коментарів, отриманих за

опублікованими для обговорення Проектах положень, публікацією основ для вироблення висновків тощо.

Консультативна рада за стандартами це форум для організацій і осіб, які бажають брати участь в обговоренні методичних та інших питань, що стосуються застосування і формулювання стандартів, а також у виробленні рекомендацій Раді та опікунам з питань порядку денного і за пріоритетами. Вона складається із 45 членів, які призначаються опікунами на 3 роки, що представляють різні географічні регіони і області діяльності. Консультативна рада проводить як мінімум три відкриті зустрічі з РМСФЗ в рік.

Комітет з інтерпретацій міжнародної фінансової звітності (до реорганізації 2001 року – Постійний комітет з інтерпретацій (ПКІ)) був створений в квітні 1997 року для надання концептуально вивірених і практично реалізованих інтерпретацій МСФЗ щодо питань, котрі стосуються фінансової звітності, які спеціально не розглядаються в МСФЗ, а також у випадках, коли виникли або можуть виникнути незадовільні або суперечливі інтерпретації за відсутності офіційних роз'яснень, а також для інтерпретації спірних питань, пов'язаних з формуванням фінансової звітності.

Мета КІМФЗ полягає в забезпеченні застосування стандартів і підвищення порівнянності фінансової звітності, підготовленої за МСФЗ, за допомогою роз'яснення складних питань бухгалтерського обліку та звітності. До складу КІМФЗ входять аудитори та особи, які готують і використовують фінансову звітність. КІМФЗ може випускати проекти інтерпретацій для обговорення. Однак остаточні тексти інтерпретацій стверджує РМСФЗ, після чого інтерпретації стають частиною нормативної бази МСФЗ, та мають таку ж силу, як і МСФЗ.

КІМФЗ застосовує підхід, описаний в МСФЗ 1 «Подання фінансової звітності», а саме проводить аналогії з вимогами і керівництвом МСФЗ, які зачіпають аналогічні або пов'язані проблеми, використовує критерії визначення, визнання та оцінки активів, зобов'язань, доходів і витрат, встановлені в Принципах підготовки та складання фінансової звітності, враховує рішення інших органів, що встановлюють стандарти, і прийняту в світі галузеву практику.

Інтерпретації КІМФЗ (IFRIC – International Financial Reporting Interpretation Committee) позначаються як IFRIC-1, IFRIC-2 і т.д. (а до 2001 року – SIC-1, SIC-2 тощо). Інтерпретації вступають в силу одразу ж після затвердження і публікації, якщо не передбачено інше.

При створенні проекту стандарту Рада з Міжнародних стандартів фінансової звітності часто формує спеціальну консультативну групу для вироблення рекомендацій щодо проекту. Також персонал РМСФЗ готує пропонований новий документ.

Таким чином, зазвичай, умовно виокремлюють такі етапи розвитку системи міжнародної стандартизації фінансового обліку:

- 1973-1979 – випуск загальних стандартів,
- 1980-1989 – розробка деталізованих стандартів,
- 1990-1995 – зменшення гнучкості стандартів,
- 1995-1999 – підготовка базових стандартів відповідно до угоди з Міжнародною організацією комісій з цінних паперів (IOSCO),
- з 2000 р. – конвергенція з американською системою стандартизацію бухобліку US-GAAP та курс на загальне запровадження глобальних стандартів.

Список використаних джерел

1. Гармонізація фінансової звітності. Мета і структура КМСФЗ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://studopedia.com.ua/1_281490_garmonizatsiya-finansovoi-zvitnosti-meta-i-struktura-kmsfz.html

2. Історія виникнення КМСБО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://um.co.ua/6/6-19/6-19476.html>
3. Михайлова, Т. П. Міжнародний облік і аудит (частина Міжнародний облік) [Текст]: підручник / Т.П.Михайлова. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. – 78с.
4. Організації, що займаються розробкою МСБО. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/book/44/1960.html>
5. Пасько, О.В. Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку як ключовий суб'єкт глобального управління в сфері обліку: проблема легітимності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://magazine.faaaf.org.ua/rada-z-mizhnarodnih-standartiv-buhgalterskogo-obliku-yak-klyuchoviy-sub-ekt-globalnogo-upravlinnya-v-sferi-obliku-problema-legitimnosti.html>
6. Яцишин, С. Р. Міжнародний досвід стандартизації обліку / С. Яцишин // Методологічні проблеми та шляхи удосконалення систем обліку, аналізу, ревізії та аудиту в Україні: Тези доповідей наукової конференції професорсько-викладацького складу «Економічні, правові, інформаційні та гуманітарні проблеми розвитку України в постстабілізаційний період» [Тернопіль, 18 квітня 2007 р.]. – Тернопіль, 2007. – С. 85-88.
7. Яцишин, С. Р. Необхідності гармонізації та стандартизації національних облікових систем / С. Яцишин // Збірник тез доповідей Всеукраїнської наукової конференції «Становлення облікової політики в Україні» [Тернопіль, 18-19 травня 2007 р.] – Тернопіль : Економічна думка, 2007. – С. 336-338.
8. Яцишин, С. Р. Ознаки міжнародної системи бухгалтерського обліку / Світлана Яцишин // Формування інформаційного потенціалу бухгалтерського обліку, контроль, аналіз та аудит в умовах глобальних економічних змін : матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. ПДАТУ [Камянець-Подільський, 18-19 квітня 2013 р.] – Тернопіль : Крок, 2013. – С. 202-205.
9. Мельник Н. Г. Характеристика сучасного рівня впровадження МСФЗ в світі / Наталія Мельник // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 3. – С. 25-30.
10. Мельник Н. Особливості розвитку бухгалтерського обліку в умовах глобалізації / Н. Мельник, Н. Михайлишин // Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. – 2009. – № 17, т. II. – С. 217-220.
11. Лучко, М Р.; Бенько, І.Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб, 2016. – Тернопіль: Економічна думка. – 360 с.